

Annotatie

Overleg GS - BZK
NIEUWE VERSIE

Datum

8 januari 2021 (13 – 14 uur, digitaal)

Aanleiding

Op vrijdag 8 januari vindt een informeel bestuurlijk overleg plaats met het Ministerie van BZK (DG [REDACTED]) over het dossier Scherpenzeel. Het gesprek vindt plaats op initiatief van GS en is bedoeld om BZK te informeren over de voortgang en de te verwachten afloop van het open overleg, dat de afgelopen tijd in het kader van artikel 8 Wet Arhi heeft plaatsgevonden naar aanleiding van de bestuurskrachtproblematiek in Scherpenzeel. En om bij BZK te polsen hoe zij GS kan steunen bij verdere uitwerking van variant 3 en al enkele vervolgafspraken voor te bereiden. Dit ook rekening houdend met de brief van 10 juli jl. van de Minister van BZK, waarin zij enkele aandachtspunten voor de fase van open overleg heeft aangegeven (zie bijlage).

Woensdag 6 januari jl. heeft ambtelijk een voorbereidend gesprek plaatsgevonden waarin BZK is geïnformeerd over het proces, de standpunten van de betrokken gemeenten en het voorgenomen besluit van de provincie. Aan BZK zijn vertrouwelijk de vastgestelde verslagen toegestuurd van de Bestuurlijke Overleggen van 1, 8 en 15 december met de B&W's van Scherpenzeel en Barneveld. Het gesprek heeft een informatief karakter.

[REDACTED] heeft op 6 januari gesproken met B&W Barneveld en zal op 11 januari nog spreken met B&W Scherpenzeel. **Belangrijk om vooraf af te spreken dat dit een vertrouwelijk overleg is waarover aan het college van Scherpenzeel geen mededelingen mogen worden gedaan.**

Informele agenda (gedeeld met BZK):

- korte schets van het proces
- uitkomst open overleg
- reactie BZK
- vervolg(afspraken)

Ad a. Schets open overleg artikel 8 Wet Arhi

Voorstel is onderstaande punten langs te lopen en de vetgedrukte begrippen even goed neer te zetten (zo is ons is vanuit BZK geadviseerd):

- Een **bestuurlijke consultatie** uitgevoerd onder bestuurlijke partners (Ede, Veenendaal, Woudenberg, Renswoude en provincie Utrecht) over mogelijkheden en opties om bij te dragen aan de versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel;
- Een **participatieproces** opgezet om belangen en verwachtingen van inwoners en stakeholders in Barneveld en Scherpenzeel bij het functioneren van hun gemeentebestuur in kaart te brengen door keukentafelgesprekken, stakeholdergesprekken en themabijeenkomsten (thema's: gemeente, identiteit en zeggenschap, voorzieningen/vitaal dorp, financiën en samenwerking in de regio); + **validatie door enquête Kieskompas**;
- Een (nader) **onderzoek uitgevoerd naar drie varianten** voor de bestuurlijke ontwikkeling van Scherpenzeel: zelfstandigheid (variant 1), duurzame samenwerking Scherpenzeel en Barneveld

≡ provincie
Gelderland

(variant 2) en bestuurlijke fusie per 1-1-2023 van Scherpenzeel en Barneveld (variant 3).

- **Bestuurlijk overleg** gevoerd met de besturen van beide gemeenten om zo mogelijk te komen tot een gezamenlijke afweging over de te kiezen varianten.

Ad b. De resultaten van het open overleg

Voorstel is om [REDACTED] als volgt in de gedachtegang van GS (**regierol benoemen**) mee te nemen:

- **Variant 1** lost de problematiek niet op, **ook niet wanneer Scherpenzeel een aantal taken via SLA's bij Barneveld (of een andere gemeente) onderbrengt**. SLA is een korte termijn oplossing (lapmiddel), waar de 3 structurele problemen (Seinstra van de Laar noemt ze) niet mee worden opgelost: de schaalgrootte (te klein), het politiek-bestuurlijke samenspel (polarisatie, meerderheidspolitiek) en de positie in de regio (uitermate zwak) worden niet aangepakt.
- **Scherpenzeel heeft een voorkeur voor variant 2**, waar de problemen op zichzelf mee kunnen worden opgelost, ook voor de lange termijn. Echter wil Barneveld dit pertinent niet omdat men daar geen meerwaarde in ziet voor Barneveld; daarnaast speelt de vertrouwensvraag een belangrijke rol. GS ziet geen mogelijkheid om hierin de komende tijd ruimte te scheppen. Mochten gemeenten zelf hierin met initiatieven komen dan kan daar mogelijk nog wel op aangesloten worden.
- **Variant 3 is in onze ogen alles afwegende een goede optie en Barneveld is bereid om in deze variant als "warme" fusiepartner voor Scherpenzeel op te treden**; Scherpenzeel wijst deze variant op dit moment af. Paar opmerkingen hierbij:
 - o De afgelopen maanden is gebleken dat **Scherpenzeel** - naast een bestuurlijke crisis en polarisatie - in toenemende mate ook organisatorische problemen ervaart met taakuitoefening en in **niet in staat is om de benodigde samenwerking met grotere buurgemeenten daarvoor aan te (o.a. belastingsamenwerking)**;
 - o **GS is van mening dat pro-actief (dus nu) handelen noodzakelijk is** (ook al kan Scherpenzeel het op de korte termijn nog even uitzingen) omdat de gemeente Scherpenzeel anders zeker door het ijs zal zakken en het probleem dan nog veel groter is (en Barneveld dat dan moet oplossen);
 - o GS is van mening dat in het **open overleg ten volle rekening is gehouden met de aandachtspunten die de minister van BZK heeft geformuleerd** in de brief van 10 juli. In de fase na het GS-besluit over optie 3 neemt GS zich voor om een "informatiecampagne" op te zetten en een peiling zal daar onderdeel van uitmaken. Graag rekent GS op bevestiging daarvan in een eventuele reactie van BZK op het te nemen besluit.

Ad c. Feedback ministerie

Voorstel is – in lijn met wat [REDACTED] zei in de spiegelgroep- om aan BZK expliciet te vragen hoe kansrijk zij dit herindelingsvoorstel inschatten in Den Haag.

Daarna kan de vraag aan de orde komen hoe zij kunnen helpen om variant 3 tot een goed einde te brengen, evt. adviezen, aandachtspunten e.d.

Ad d. Vervolg(afspraken)

Voorstel is om hier de volgende punten aan de orde te stellen:

- In het kader van de bevordering van draagvlak voor een fusievoorstel bij inwoners wil GS o.a. inzetten om een innovatieve invulling te geven aan een vorm van representatie van de gemeenschap van Scherpenzeel in de nieuwe gemeente Barneveld (kernenbeleid). De

gemeente Barneveld is daar ook toe bereid. **GS zou dit graag vormgeven door eerst bestuurlijk af te tasten of de betrokken besturen daar brood in zien. Vraag is hoe BZK dit ziet. Daarna kan het als pilot worden opgezet;**

- GS koerst op vaststelling van het Herindelingsadvies in PS op 7 juli 2021. Dit is enige dagen na de termijn (van orde) van 1 juli die eerder door BZK gesteld is voor de toezending van herindelingsadviezen. GS rekent op enige **coulance** van het Ministerie op dit punt. *NB dit hebben wij ambtelijk besproken, gaat waarschijnlijk wel goed komen. Toch goed om dit punt ook bestuurlijk even expliciet aan de orde te stellen.*
- GS wordt nog graag geïnformeerd over de eventueel voor de besluitvorming van 12 januari relevante uitkomsten van het gesprek tussen BZK en B&W Scherpenzeel op 11 januari en zou daarna nog graag kort **telefonisch contact** entameren tussen [REDACTED] en Jan Markink.
- Uitgaand van verdere voortgang van het herindelingstraject na 12 januari is het goed om verwachtingen en ideeën voor verder overleg tussen Provincie en BZK te inventariseren en af te stemmen.